

УДК 351.74(477)

Вадим Сергійович СЕЛЮКОВ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри адміністративної діяльності ОВС

факультету № 3 (підрозділів поліції превентивної діяльності)

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРВИННОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПАТРУЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ В УКРАЇНІ

Вибір України європейського вектору розвитку сприяв пошва-
вленню низки фундаментальних реформ. Безумовно однією з най-
прогресивніших та найбільш відчутних серед останніх є реформа
органів внутрішніх справ. Зокрема, створено Національну поліцію
як деполітизований орган служіння суспільству. Але лише ство-
рення органу не достатньо для ефективного функціонування систе-
ми Національної поліції.

Як відомо, функціонування державного органу повинно підтверджуватися нормативно-правовими документами, які регламентують його діяльність. Ситуація, що склалася в країні наглядно демонструє недосконалість процесу реформування. Це пов'язано в першу чергу відмінностями понятійного апарату у нормативно-правових актах, що приймаються. Так, 2 липня 2015 року було прийнято Положення про патрульну службу Міністерства внутрішніх справ України, хоча 3 липня 2015 року прийнято закон України «Про Національну поліцію», який не містить поняття «патрульна служба». В законі органи, що виконують функції патрульної служби називаються патрульною поліцією. Для пересічних громадян такі відмінності не є значимими, але професійний юрист одразу помітить такі розбіжності та зможе вдало оспорювати діяльність патрульної поліції, яка регламентується Положенням про патрульну службу, в суді.

Першочерговим викликом для реформаторів системи Міністерства внутрішніх справ України став процес підготовки патрульної поліції, який наразі триває. Проблемним питанням нормативного врегулювання первинної професійної підготовки патрульної поліції не приділяється багато уваги в міру того, що організаційно процес здійснюється на високому рівні. Але не варто нехтувати нормативно-правовою складовою цього процесу.

Процедура проходження первинної професійної підготовки патрульної поліції регламентується Положенням про організацію курсів первинної професійної підготовки (спеціалізації) працівників підрозділів патрульної служби затвердженим наказом МВС України № 276 від 16.03.2015 (далі – Положення), а також Положенням про патрульну службу МВС України, яке затверджено наказом МВС України № 796 від 02.07.2015. Як відомо, закон України «Про Національну поліцію» (далі – Закон) було прийнято 3 липня 2015 року, в якому відсутнє поняття патрульної служби. Такі розбіжності можуть призвести до того, що всі прийняті документи на основі вказаних Положень створюють прогалину в нормативному регулюванні відносин з підготовки патрульної поліції.

Враховуючи обмежений об'єм щодо даного виду роботи, неможливо розкрити всі правові розбіжності в нормативно-правовій базі, що регламентує проходження курсів первинної професійної підготовки (спеціалізації) працівників патрульної поліції. Разом з тим зупинимося на найбільш явних розбіжностях понятійного апарату в зазначеній нормативній базі.

Пункт 1 Положення визначає порядок і умови навчання на курсах первинної професійної підготовки (спеціалізації) працівників підрозділів патрульної служби. Закон не містить поняття патрульної служби. В його тексті використовується поняття патрульної поліції. З моменту набрання чинності Законом, патрульна служба не існує.

Пункт 3 Положення містить норму, в якій зазначено, що на курсах навчаються особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, призначені на посади в підрозділах патрульної служби. Знову ж таки, варто відмітити, що Закон не містить терміну рядовий та начальницький склад. В Законі мова йде про особовий склад, а саме молодший, середній і вищий особовий склад поліції. (ст. 80)

Пункт 4 Положення містить вказівку про застосування до особи прийнятої на службу іспитового терміну до одного року. Закон не передбачає можливості встановлення випробувального терміну для поліцейських.

Отже, підсумовуючи викладене, варто звернути увагу на необхідність належного правового врегулювання проходження первинної професійної підготовки працівників Національної поліції. Початок реформування з недосконалої нормативно-правової бази сприяє нівелюванню «сили закону», що в подальшому спричиняє недовіру до поліції, правовий нігілізм та нездатність органу діяти в рамках закону, адже закону немає.

Одержано 17.03.2016

